

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Mersul crizei.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru a sosit ieri, Marți sara la Budapesta, unde rămâne o săptămână, pentru a primi pe rând în audiență pe șefii partidelor politice din țară și pe alți politicieni cu greutate, în scopul de a le cunoaște părerile cu privire la rezolvarea crizei.

Înainte de a pleca din Viena, Maiestatea Sa a primit în audiență lungă de o oră și jumătate pe Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, și apoi pe ministrul-president austriac Bienerth, cu care asemenea s'a întreținut o oră și jumătate.

Dispoziția nu e răsboinică în sinul partidului independist, care încă dorește pacea și bunăînțelegere cu Coroana, ca celelalte partide, aflătoare pe bazele transacției dela 1867, și astfel rezolvarea crizei nu se va lavi de greutate mari, în ce privește bazele rezolvării. Se va lua dela ordinea zilei chestia băncii, și se va face de urgență legea noua electorală. Vorba e însă, că cine să facă legea electorală cea nouă, coaliția de până acum, ori partidul independist singur, cu un guvern format numai din sânul său? Un guvern luat din coaliție, va aduce o lege electorală în felul cum a fost ea contemplată din partea contelui Andrássy, cu vot plural și alegători direcți și indirecti, pe când kossuthiștii promit o lege electorală dreaptă, cu vot universal egal, direct și secret, și cu votare pe comune.

Kossuthiștii reclamă puterea numai pe seama lor, iar Coroana să zice că nu prea are voie să le-o dea. Aici vor fi deci greutate de învins, cari însă probabil vor fi delaturate. Atâta se știe astăzi despre mersul crizei.

Din actele sinodului.

Raportul consist. în chestia catehizării.

Venerabil Sinod arhidiecezan!

În legătură cu concluzul sinodal Nr. 41 din 23 Aprilie 1908, referitor la catehizarea elevilor noștri, cari cercetează școalele cu limbă de propunere maghiară, avem onoarea prezenta următorul raport:

1. Chestiunea limbei de catehizare a elevilor noștri, cari cercetează școale populare de stat, a intrat într'un nou stadiu. La desele noastre remonstrații dl ministru de culte și instrucțiune publică n'a aflat de bine a răspunde, ci indirect prin ordinul său dto 22 Octomvrie 1908, Nrul 106267, adresat inspectorilor regești, — consistoriului însă nu, — a cerut dela cateheții noștri, ca în clasele superioare a le școalei populare să propună unele principii fundamentale de credință și în limba maghiară, cu adaosul, că acelor cateheți, cari nu să vor conforma acestui ordin, li se va detrage remunerația.

Venindu-ne prin organele noastre la cunoștință acest ordin, imediat am interzis cateheților, ca să propună religiunea în altă limbă, decât în limba oficială a bisericii noastre. Aflând dl ministru prin organele sale subalterne despre interzicerea consistorială, ne-a adresat rescriptul său din 23 Decemvrie 1908, Nrul 144347, prin care în principiu recunoaște îndreptățirea de a folosi la propunerea religiunii în toate clasele limba română, ca limbă de propunere, dar în contrazicere apoi cu această enunțiațiune legală, totuși pretinde, ca unele teze de credință și unele rugăciuni mai cunoscute să se propună în clasele superioare și în limba maghiară. În scopul acesta dl ministru roagă pe I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul nostru,

ca să se pună în conțelegere cu Episcopii sufragani și să iee măsuri în înțelesul ordinațiunei sale de mai sus.

Fiind chestiunea de interes pentru întreaga provincia metropolitană, am transpus ordinațiunea ministerială consistoriului metropolitan, pentru a lua de urgență măsurile necesare.

Consistoriul metropolitan, prin hârtia sa din 30 Ianuarie a. c. Nr. 28 M. ne încunoștințează, că a înaintat dlui ministru de culte o nouă remonstrație, iar în merit nu permite nici o abatere dela concluzul congresual Nr. 48 din 1903, referitor la această chestiune. Răspuns la remonstrația consistoriului metropolitan încă n'a sosit. În stadiul acesta se află de presinte chestiunea. Cu toate acestea, guvernul multora dintre cateheții noștri le-a detras remunerația, pentru că nu s'au conformat ordinului ministerial.

Cateheții la școalele de stat avem în total 211, cu remunerație de cor. 17,950.—. Dacă guvernul nu să va abate dela punctul său de vedere și va detrage remunerația dela toți cateheții noștri, revine consistoriului arhidiecezan sarcina de a vota remunerațiile detrase. Pentru acoperirea acestei trebuințe consistoriul are la dispoziție suma de 4000 cor., ca ajutor din fondul Rudolfin. Din suma aceasta primește:

1. Catehetul din Sibiu	cor. 1000.—
2. „ „ Făgăraș	„ 1500 —
3. „ „ Cluj	„ 400.— și
4. „ „ Bistrița	„ 500.—
În total: cor. 3400.—	

Ne mai rămân deci 600 cor. pentru acoperirea remunerației a lor 207 cateheți. — În anul școlar curent unele remunerații detrase le-am asemnat din bugetul sărăcăcios al fondului școlar. Pentru a preveni un pericol primejdios pentru biserică, Veneratul Sinod să binevoiască a ne vota suma bugetară necesară pentru acoperirea remunerațiilor de-

trase. Ni-s'au denunțat câteva cazuri, că unii cateheți, în contra ordinațiunilor noastre, de dragul remunerației, propun religiunea în limba maghiară și din manuale streine. Sa dispus cercetare.

Procederea guvernului în chestiunea aceasta față cu elevii noștri, cari cercetează școalele medii de stat, e de tot caracteristică și denotă ilegalitatea punctului său de vedere.

1. Încât privește gimnaziul de stat din Sibiu, n'a venit nici un ordin. Cateheților dela gimnaziile de stat din Gherla și Deș le-a detras remunerația, pentru că n'au propus religiunea și în limba maghiară, dar la o simplă cerere le-a asemnat-o din nou. Catehetului dela gimnaziul de stat din Făgăraș de asemenea i-a detras-o, dar nu i-a mai asemnat-o. Tendința acestei procederi e cât să poate de elocuentă.

2. Tot de asemenea greutate am dat și la gimnaziile ev. reformate. Direcțiunea gimnaziului ev. ref. din Orăștie d. e. i-a interzis catehetului nostru, ca să mai propună religiunea în limba română, iar noi i-am interzis, ca să o propună în altă limbă. Astfel în semestrul al 2-lea elevii au rămas neclasificați din studiul religiunii, în urma cărei împrejurări elevii din clasa a VIII-a gimnazială au fost respinși dela examenul de maturitate, pe motivul, că nu aveau notă din studiul religiunii. Părinții elevilor s'au adresat consistoriului pentru a le veni întru ajutor și a ceda forței majore. Consistoriul însă n'a cedat. Atunci direcțiunea gimnaziului a făcut raport ministrului de culte și instrucțiune publică. Dl ministru în mod excepțional a admis pe toți abiturienții gr. or. la examenul de maturitate, socotindu-le cualificația din semestrul prim, dar totodată a cerut consistoriului nostru luarea de măsuri, pentru a să respecta dispozițiile legii fundamentale a bisericii auto-

FOIȘOARĂ.

Muzeul „Asociațiunii“.

De Oct. C. Tăslăuanu.
(Urmare.)

De aceea datoria noastră e să înzeștrăm „Muzeul Asociațiunii“ cu mijloacele pe cari le avem, și după cum spuneam, cât mai curând, căci străinii și mulți amatori adună, pe capete toate lucrurile vechi și prețioase, cari ar trebui să rămână o avere națională păstrată cu sfîntenie. Cu cât ne vom apuca mai târziu de lucru, cu atât va trebui să alergăm mai mult ca să culegem doar rămășițele ce au scăpat de ochii străinilor. După obiectele cari ajung în România poate n'avem motive să ne pară rău, fiindcă acolo sunt păstrate și arătate ca produse ale spiritului românesc. Dar cele cari ajung în mâna străinilor, în mare parte sunt perdute pentru noi. Soartea lor o vom arăta probabil altădată, cu date luate din publicațiunile străine.

Trebuie deci să începem a aduna, până mai e timp, toate obiectele vechi și de artă.

Dar cum? Cine? „Muzeul Asociațiunii“ nu dispune de mijloace ca să angajeze mai multe persoane, cari se cureere toate ținuturile românești spre acest

scop; n'are bani să cumpere obiectele ce se găsesc, și în oinște nu le prea dau oamenii.

Așa este! Suntem însă de credință că voința, puterea noastră morală și însușirea pentru idee poate face minuni. Credem că fiecare dintre noi poate aduna o mulțime de obiecte și fără parale, iar, când cele mai prețioase nu se pot primi gratis, fiecare poate jertfi o sumă neînsemnată pentru o instituțiune națională, care va vorbi lumii întregi și generațiilor viitoare despre vrednicia noastră.

În primul rând invităm despărțămintele Asociațiunii să aranjeze expoziții cu ocazia adunărilor cercuale, dând premii celorce vor espune lucruri de artă vechi, cari se vor reține pentru muzeu, chiar dacă vor trebui cumpărate cu bani.

Preoții și învățătorii cari sunt aproape de tesaurul artei populare și cari se învârt zilnic prin casele țăranilor, cu prea puțină osteneală, pot fi cei mai prețioși colaboratori ai „Muzeului Asociațiunii“. Facem deci apel călduros către toți preoții și învățătorii noștri să înceapă a aduna tot felul de obiecte vechi și de artă din satul lor, gândindu-se că atunci când mântuiesc de pieire și de înstrăinare asemenea comori, își îndeplinesc cea mai sfântă datorie față de trecutul neamului românesc. În alte țări, chiar și la Unguri, colectorii cei mai harnici ai muzeelor sunt preoții și învățătorii. De ce nu ar putea

fi și ai noștri? — De transportul obiectelor adunate se va îngriji muzeul nostru, îndatăce va fi avisat.

Un bun serviciu pot face muzeului domnii studenți, teologi și pedagogi, cari în timpul vacanțelor pot cutria ținuturi întregi. Pentru cei cari vor fi mai harnici, „Asociațiunea“ de sigur va găsi o răsplată.

Dar și între cărturarii noștri de alte profesii și de orice vârstă de sigur se vor găsi destui oameni de inimă, cari vor sprijini acțiunea de înzeștrare a muzeului. Doamnele și domnișoarele de asemenea ar putea să se iee la întrecere în adunarea țesăturilor, cusăturilor, porturilor și a altor obiecte lucrate de țărancele noastre.

Dând mâna cu toții e cu neputință să nu putem învinge greutateile cari ni se pun în calea înzeștrării „Muzeului Asociațiunii“.

Pentru a da o orientare, deocamdată fie chiar și fragmentară, tuturor celorce doresc să contribuie la completarea colecțiunilor privitoare la etnografia românească și la trecutul nostru vom înșira obiectele mai însemnate cari trebuiesc adunate. Mai târziu vom face un îndrumar mai amănunțit și mai sistematic, în care se vor da ilustrații mai multe.

I. Comuna. Se vor aduna fotografiile, cari reprezintă vederea generală a comunei, precum și vederi de uliți sau de părți din comună. Unde se poate să

se facă aquarele, căci se găsesc și la noi câțiva pictori.

Din aceste tablouri se poate vedea situația topografică a comunei, felul de clădire al satelor, dacă casele sunt adunate sau împrăștiate.

Aici trebuie să amintim și adunarea documentelor cari privesc trecutul comunei. De acestea se găsesc în arhivele primăriei, bisericii și pe la particulari. Numim câteva: diplome nemeșesti, diplome prin cari se asigură privilegiul comunei, registre vechi, documente despre țeșuri de pe vremuri, acte de vânzare și cumpărare, embleme, sigile, steaguri etc.

În multe comune sunt reuiniți, oouri și însoțiri. Fotografii dela sărbătorile ocașionale ale acestora de asemenea sunt de preț.

II. Biserica și școala. Dintre aceste două așezăminte mai ales biserica e nedespărțită de viața poporului nostru. Trebuie să ne intereseze cu deosebire bisericile vechi de lemn, din a căror construcție putem reconstitui arhitectura noastră bisericească. Acestea e bine să se fotografieze din mai multe părți, și dacă se poate să se desemneze secțiunile transversale și orizontale. În multe biserici se găsesc uși, strane, iconostase, tronuri, sfeșnice etc. sculptate în lemn chiar de țăranii. Unele sunt bogate în icoane pictate și în fel de fel de obiecte vechi: chivote, oruci, cădelnițe, pomelnice și cărți vechi,

nome ev. reformate, în sensul că- rora în gimnaziile confesionale ev. reformate limba de propunere pen- tru toate studiile obligate este limba maghiară, prin urmare și pentru stu- diul religiei. În contra acestui or- din consistoriul a remonstat, atât la directorul bisericeii ev. ref. din Cluj, cât și la dl ministru, cerând respectarea drepturilor bisericeii no- stre. În zadar ne-am provocat la pacea, ce trebuie să domnească în- tre diferitele confesiuni creștine din patrie, înzadar la relațiile bune, ce totdeauna au axistat între biserica noastră și cea ev. reformată, înza- dar ne-am provocat la dispozițiile statutului organic și la uzul din tre- cut, toate au fost înzadar. — Dnul ministru în răspunsul său zice, că biserica ev. ref. e autonomă și își regulează afacerile ei interne după legile aprobate, iar directorul su- preim din Cluj zice, că numai într- atâta să poate abate dela norma generală, că permite catehetului no- stru, ca părțile liturgice să le pro- pună în limba liturgică a bisericeii noastre. Astfelu am fost siliți a în- druma pe catehetul nostru din Oră- știe, ca întrucât la gimnaziul ev. ref. de acolo vor mai fi elevi gr. or., acelora din studiul religiei să le propună exclusiv numai părți din liturgică și numai în limba română. Am făcut-o aceasta din considerație la situația părinților, cari sunt ne- cesități a-și trimite copiii la acel gim- naziu. Situația e aceeași și la gim- naziul ev. ref. din Aiud.

3. Ca un semn caracteristic re- latăm faptul comunicat din partea catehetului nostru din Gherla, că în- șiși părinții elevilor noștri din păr- țile acelea, cari cercetează gimna- ziul de stat de acolo, ba elevii chiar din motiv, că nu posed limba ro- mână în vorbire, reclamă propune- rea religiei în limba maghiară.

Iată urmările lipsei de școală confesională și iată un motiv impe- rativ pentru susținerea școalelor exi- stente și înființarea de școli noi, unde se mai poate. Insistăm din nou pentru a ni să vota bugetul necesar la acoperirea remunerațiilor de catiheti.

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

„Politica nouă naționalistă“.

(Fine).

Ca argument puternic se accentuează și aceea din partea intransigenților, că naționalitățile nici pentru aceea nu pot să fie satisfăcute, pentru că Austria totdeauna promite mai mult. Și poate să o facă a- ceasta, pentru că nu promite din al său, ci din al nostru. Dar cu sfătoșenia lor cam miopă scapă din vedere, că cei de altă

De un deosebit interes artistic sunt crucile de pe morminte și crucile de pe hotare, dela margine de drum, cari sunt lucrate și împodobite cu măiestrie de ță- rani.

Ceice vor aduna asemenea obiecte pentru muzeul nostru, vor însemna vechi- mea, originea și la săpături în lemn și zugrăveii, numele meșterului.

Fotografiile clădirilor școlare mai vechi și mai nouă vor completa această secțiune.

III. Casa și gospodăria țărânului. Ca- sele și acareturile țărânului român pre- sentă o variație destul de bogată. În țin- turile sărace găsim formele cele mai primitive de case, în cari alături de om se adăpostesc și animalele ce sunt pe lângă casă. Casele cu o singură odaie și cu cel mult o tindă sunt cele mai primi- tive locuințe ale țărânului nostru. În in- teriorul acestora vom găsi cele mai sim- ple mobile și unelte de bucătărie. Casele merită să fie fotografate și mobilele adu- nate, fiindcă ne înlesnesc a urmări des- voltarea istorică a casei și gospodăriei ță- rânești.

În alte ținuturi cu o stare materială mai bună, casele au două sau trei odăi, au bucătărie, cămară și așa numita „casă de dinainte“ sau „casa mare“. Pe lângă aceste locuințe încep să se ivească che- lărele, hambarele, grajdurile, șurile, coșe-

limbă nu sunt acum atât de găuți, să nu știe deosebi promisiunea de lucru real, și că sunt de mult în curat cu adevăratele scopuri și cu adevărata valoare a promi- siunilor austriece. Că doară Austria de secole nu a făcut altă, decât prin promi- siuni bazate pe principiul „divide et im- pera“ a pricinuit naționalităților amare de- cepțiuni.

Cu experiența aceasta istorică sunt în curat și cei mai mari ultraști. Cei a ur- mărit cu atențiune articolele din anul tre- cut ale ziarelor române, s'a putut convinge despre desiluzionarea publicului românesc în direcția aceasta.

Într-o guvernare trează și echitabilă și în recunoașterea și sanarea loială a gravaminelor reșede singura cheie a re- solvării chestiei și totodată și leacul cel mai sigur pentru decepția austriacă. Că doară știu naționalitățile destul de bine, că mai bună e astăzi o vrabie, decât mâne un junc.

Ce privește pe cei de rasă română de un interes și de o înclinare cu Ma- ghiarii, ba după părerile etnografilor chiar și de un sânge, ei nu sunt prea ademeniți nici de ideea federalismului. Pentru că abstra- gând dela aceea, că la noi, în urma situației geografice și etnografice a patriei, lipse- condițiile fundamentale pentru o formă federativă de stat, anume, teritoriile cari ar putea fi determinate după naționalități, ei sunt în curat și cu aceea, că într-o monarhie organizată pe bazele unui „Gross- österreich“ nu România ar să ajungă dom- niii situației, ci Slavia, cei de în'eres contrar și periculoși pentru ei.

Cumă desvoltările și conclusionile intransigenților (maghiari) cât de greșite sunt în privința aceasta, am arătat cu altă ocaziune, când am atins mai ales ve- cinicul adevăr, că un întreg organic nu- mai pe lângă integritatea părțecelor sale se poate desvolta și poate se rămână în- treg în ființă. Un astfel de organism, cum e și statul, numai pe lângă desvolta- rea armonică a tuturor părților din cari e compus poate să prospereze. Slăbirea na- ționalităților poate să aibă deci de urmare slăbirea țării și ruinarea țării. Dar am spus și aceea, că un stat de drept la în- ceputul secolului XX nu poate se fie gu- vernat în contra intereselor și sentimen- telor unei jumătăți din populație și menținut ca stat de drept. Certe na- ționaliste amenință, nu numai bunăstarea țării, ci și libertatea politică și indepen- dența ei, și pregătește terenul pentru i- deea unei „Gesamt-monarchie“, ducând deadreptul în — Reichsrath!

Absurditatea sistemului de volnicie e evidentă, dacă stabilim consecvențele finale. Pe întregul teritor cultural tre- buie decretată starea de asediu. Cu ștergere- legii trebuiesc sistate toate instituțiile culturale ale celor de altă limbă, școalele lor toate trebuiesc să fie închise. Dar scopul principal nu e ajuns nici cu acea- ste, ci în modul cel mai strict au se fie opriți cei de altă limbă de ași mai tre- buința limba lor, iar opreliștea aceasta trebuie provăzută cu sancțiuni legale, iar celea calcă opreliștea, are să fie dat pe mâna judecătorei!

Oare cu astfel de măsuri draconice va succeda să se prefacă în Maghiari cei de altă limbă, ori se fie nimiciri? Eu nu cred! Dacă vrem în mod radical să fa- cem maghiarizarea cu succes, trebuie să recurgem la vechiul recept al lui Irod. Dar știm din istorie, că nici o astfel de măsură draconică nu a fost în stare se

rile și alte acareturi. În asemenea gos- podării arta țărânească ia forme mai bo- gate. Mobilele sunt cioplite, încrestate și zugrăvite. Scaunele, lăzile, mesele bli- darele, etc. tot așa. Unelte de bucătă- rie mai multe și mai variate în forme. Toate aceste trebuiesc adunate cu sâr- guință. Mai ales în gospodăriile vechi se pot găsi multe lucruri de valoare din punct de vedere etnografic și artistic.

E de prisos să mai spunem, că sco- pul unui muzeu etnografic fiind înfățișă- rea vieții țărânești din toate ținuturile și din diferitele timpuri, fiecare obiect ce se găsește în gospodăriile românești, își are valoarea lui.

Ținem să mai atragem atențiunea co- lectorilor asupra porților, pridvoarelor și asupra ușilor dela casă, cari uneori sunt admirabil sculptate. În muzeul din Bu- curești se găsesc câteva porți de toată frumuseța și o casă țărânească întreagă, a cărei tindă e aproape toată sculptată. E casa țărânului Antonie Mogoș din județul Gorj.

Ca să se poată reconstrui odăile și gospodăriile țărânești, fotografiile sunt in- dispensabile. De acestea avem mai multe în muzeu.

(Va urma).

schimbe mersul și desvoltarea naturii, pentru că poporul ales al lui Jehovah, con- form prorociei lui Moise, s'a înmulțit ca nisipul mării și acum atacă fortărețele societății creștine.

Tot așa de puțin vor putea fi făcute deci se dispară naționalitățile noastre, ori limba lor, la care ele țin ca la viața lor, și tocmai de aceea numai odată cu viața se despart de ea. Nime nu va putea ajunge, cu nici un fel de mijloace, se vadă reali- zat idealul ultrașovinistilor, anume, că mărul să nu mai facă mere, ci pere. Cei ce propagă astfel de idei, nu numai că propagă lucruri cari nu pot fi atinse, ci în mod inconștient pregătește ruinarea țării.

Eu văd un singur mod de a lega pace cu naționalitățile și de a asigura vii- toriul țării, anume, asigurarea justelor inte- rese și a unei stări spirituale și materiale a tuturor cetățenilor patriei, căci numai acea- sta poate să conserve și întărească solida- ritatea istorică și sentimentul din care a eșit existența milenară a patriei noastre.

Moștenirea politică a înțelepților în- ațai, direcția veche, probată, arată că- lea pentru politica nouă naționalistă a Ungariei. Nu asuprirea și volnicia, ci toleranța isvorâtă din sentimentul solida- rității istorice, care a unit în curs de o mie de ani pe toți fiii patriei, a inspirat pe marele Szécsenyi, care în îngrijirea deopotrivă a tuturor popoarelor patriei și în desvoltarea instituțiilor lor a văzut garanța cea mai puternică a viitorului țării. Și numai dacă merg după el urmașii sei, se va putea realiza istorica sa zicătoare: „Ungaria nu a fost, ci va fi“.

Teatru român în Sibiu.

Sibiu, 3 Maiu n.

Reprezentarea teatrală anunțată de dl și dna Z. Bărsan s'a ținut Duminecă seara în sala din palatul „Asociațiunii“. S'au jucat trei piese: „O căsătorie ne- așteptată“, „Linuștea casei“, — două co- medii, — și poemul dlor D. Anghel și Șt. O. Iosif „Carmen saeculare“. Cu oarecare nerăbdare am așteptat mai ales poemul istoric, scris acum, nu tocmai de mult, când cu aniversarea unirii celor două țări românești. Cu atât mai vartos eram dori- tori să-l auzim, cu cât la teatrul național din București poemul „Carmen saeculare“ s'a reprezentat de repeți ori, și totdea- una a fost — cum spun toți criticii — strașnic aplaudat.

Lucrarea celor doi poeți, a dlor An- ghel și Iosif, a fost primită și la noi în Sibiu cu deosebită căldură, fiind inter- pretată de aceiași actori, cari au entu- ziasmat și publicul bucareștean. Eaproape firesc, că împrejurările modeste ale scenei dela „Asociație“ nu erau tocmai favora- bile pentru a produce efectul convenit. Cu toate acestea, versurile frumoase și pu- ternice rostite de dna O. Bărsan, în rolul Doinei, și de dl Z. Bărsan în rolul Danu- biului, au aprins în inimile tinerești do- ruri pentru o soartă mai puțin năpăstuită și mai vrednică de oameni.

La reprezentare a fost de față și unul dintre autori, dl Anghel, care a fost chemat la rampă, făcându-i-se entuziaste ovățiuni.

În cele două comedii, în „Căsătoria neașteptată“ și în „Linuștea casei“, am admirat iarăși jocul artiștilor, un joc simplu, discret, fără efecte prea căutate. A plă- cut mai ales piesa din urmă, unde dna O. Bărsan a înfățișat o tină nevestică, iubitoare de lux, cam cheltuitoare, cam certăreată și, în felul ei, foarte drăguță. Dna Bărsan a isbit să scoată perfect la iveală acest complex de însușiri al capri- țioasei cucoane. Dl Z. Bărsan a jucat, ca de obicei, cât se poate de natural rolul unui bărbat răbduriu, muncitor din cale afară și scriitor fără talent, — dar care spune uneori consoartei sale câteva crude adevăruri, fără să se agite, — cel mult o față acră și tradează turburarea sufletească, — la urmă însă tăce și plătește mai departe risipa nevestei, ca să fie „li- nuște“ în casă...

Publicul sibian, se pare că decând cu seratele și conferențele abea trecute, s'a încălzit tot mai mult pentru produc- țiile aranjate la „Asociațiune“, și a dat în seara aceasta o sală plină de tot.

Impresia generală este, că produc- țiunea teatrală de Duminecă a fost dintre cele mai bune, și că se așteaptă conti- nuarea ei.

Spriznul și interesul pentru artă, manifestat atât în Sibiu, cât și în alte centre române din țara noastră, arată că mișcarea teatrală poate să aibă viitor și la noi. Mișcarea însă trebuie îndrumată pe o cale firească și corespunzătoare trebu- ințelor noastre culturale și naționale, dând publicului privitor puțința d'a susține cu plăcere teatrul românesc.

Când acest sprijin este câștigat și păstrat, atunci nu mai e trebuință, cre- dem, d'a solicita pentru artiști ambulanti acordarea ajutoarelor bănești ale cutărei societăți, care își are terenul propriu de lucru, și care într'alt chip, poate cu mult mai real, vine în ajutorul celor ce se trudesco în folosul instituțiilor noastre de cultură.

Publicul, de orice categorie și națio- nalitate, va avea totdeauna arta aceea, pe care o va plăti el însuși din punga lui. Cu mijloace meșteșugite, cu subvenții, se deșteaptă cel mult interesul de durată u- nui foc de paie.

Dorim să auzim pe artiștii Bărsan într-o mică trupă, de patru sau cinci persoane.

Cronică literară.

Onisifor Ghibu „O călătorie prin Alsacia-Lorena.“ Tăra și școlile. C. Göbl. București, p. 19, preț 75 bani.

— Dare de seamă. —

Dl Ghibu nu e un necunoscut pen- tru cetitorii acestui ziar. Dsa a escalit aici, în cursul mai multor ani, studii, ar- ticole, cronici, corespondențe și infor- mații mai mult sau mai puțin literare cu pseu- donimul N. Foișior ori cu numele adevărat, iar în alte ziare cu O. Preasma. A tipărit în 1905 o broșură despre „Limba noilor cărți bisericești“, studiu limpede și cu in- formație sigură, căruia — o spun aici cu părere de rău, nu i s'a dat atenția cuvenită, din partea preoșimii noastre, pe care o privește deaproape. A mai scris apoi ca student la București, un studiu temeinic „Ziaristica bisericească la Români“, pre- miat de universitatea de acolo, studiu care-și așteaptă apariția.

În anul trecut dsa a trecut, cu o bursă din România, la universitatea din Strassburg-ul Germaniei. Aici a crezut că e potrivit să consacre o parte din vreme pentru cunoașterea țării, în care se afla. A făcut deci o călătorie.

O călătorie cum foarte puțin o fac, o călătorie în care cauți cu frământări su- fletești să vezi și să cunoști temeinic oa- meni, lucruri și fapte.

Dl Ghibu însă n'a făcut numai atât, ci vine și arată cum înțelege o călătorie serioasă, tipărind o broșură folositoare, al cărei titlu e pus în fruntea acestei cronici.

Broșura e mult prea interesantă, în- cât să nu-i consacram o dare de samă mai largă.

Special pentru noi ardelenii, face să fie citită, pentru motivul, că locuitorii Alsaciei-Lorenei trăiesc sub raportul po- litic, în împrejurări cam asemănătoare cu ale noastre.

De aici, poate și gândul fericit al dlui Ghibu, de a ne da în scris rezulta- tele călătoriei sale.

Iată ce spune broșura.

Alsacia-Lorena trece prin tratatul de Frankfurt din 1871, dela Francezi în stăpânirea Germaniei.

De atunci încoace cei 200,000 de Francezi ai țării, „au ajuns să îndure soarta popoarelor mucenice, cari cu toată sabia lui Damocle ce le atârna deasupra capului, luptă, conștient sau inconștient, și pentru bunuri mai ideale, deși au în față o înspăimântătoare forță brută.“ Ger- manii voiesc să-i germanizeze, și o fac a- ceasta fără apăsări, folosind căi mai netede, cari nu produc stări desperate și opuneri îndârjite.

Și se pare că Francezii se împacă, până la un loc, cu stăpânirea germană, căci iată ce zice un alsacian, Florent-Mat- ter: „Ei, Lotaringianul, recunoaște și ad- miră calitățile solide ale rasei germane, laudă ordinea germană feți de desordi- nea franceză. El se știe guvernă, și asta-i place. Ceea ce totuși nu-i place, e felul de a fi guvernă.“ Ei învață fără ură nem- tește, și dacă totuși doresc ceva, e ca să nu li se nesocotească limba în care s'au născut. Și totuși, spune dl Ghibu, e ceva tragic, deosebit de tragic în viața ace- stor Francezi, cari nu se mai numesc Francezi, ci „Germani din teritoriul fran- cez“ sau „Alsacieni“ și „Lotaringieni.“ Ei n'au o politică națională, în înțe- lesul modern al cuvântului, cum au Po- lonii, Irlandezii, Finlandezii, Danezii, sau Românii din Ungaria, cari cer recunoaște- rea naționalității lor și egala îndreptărire, sub toate raporturile, cu nașionile con- ducătoare, ci fac cauză comună cu Ger- manii alsacieni și lotaringieni, cu cari au aceleași tradiții locale, cu cari vorbesc, cel puțin în parte, același dialect ger- mano-francez și cu care împreună, cer nu alteceva decât recunoașterea Alsaciei-Lo- renei ca stat federativ german (Bundes- stat), în cadrele cărnia să-și întocmească apoi treburile așa cum cer interesele țării întregi.“

Ei n'au o literatură, n'au literați, n'au o presă națională.

Presa se face în limba franceză, dar în spiit german. Nu există un singur apostol al culturii naționale. Elementul francez se sprijină numai pe limbă și pe felul lor particular de a trăi. Preoțimea avea același rol ca și la noi, dar astăzi începe prin a fi înlocuită pe îndelete cu o preoțime cu sentimente germane, iar învățătorii lor se germanizează în seminarii, încă înainte de a ajunge în slujbă. O pătură a intelectualilor nu există, iar din țărâni nu se ridică un contingent de intelectuali cum e la noi. De o viață conștiința națională deci, astăzi nu se mai poate vorbi acolo. Ce privește țărâna, aceasta trăiește o viață simplă, patriarhală, fără frământări, fără mijloace de cultivare, cetind numai când întâmplător le cade un ziar în mână. Satele își fac o impresie urâtă. Și acești oameni cu sufletul aproape mort, sint împărțiți din partea stăpânitorilor germani, aproape pe toată linia de un tratament cât se poate de uman. Pentru aceea n'au motive de nemulțămire, așa precum le avem noi aici.

(Va urma.)

Ad nr. Cons. 4063 Plen.

Cerculariu

cătră onorații membri ordinari și ad hoc ai sinodului protopresbiterial gr. or. din tractul Gioagiului.

Preaveneratul Consistor arhiepiscopian mi-a încredințat prin concludul dela 3 Aprilie a. c., nr. 4063 Plen., convocarea și conducerea sinodului protopresbiterial al tractului Gioagiu pentru alegerea de protopresbiter. Convoc deci prin aceasta pe temeiul §-lui 42 din „Statutul organic” și al §-lui 15 din „Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter” sinodul protopresbiterial electoral pe ziua de *Joi, în 14/27 Maiu a. c. la orele 10 a. m.* în biserica parohială din Gioagiul-de-jos — Suseni.

Lista candidaților o va satori comitetul protopresbiterial *Mercuri, în ziua premergătoare sinodului, la 5 ore p. m.* Invit deci pe on. membri ai comitetului protopresbiterial, atât ordinari, cât și suplenți, să se întrunească la terminul satorit în școala noastră din Gioagiul-de-jos — Suseni.

Înainte de ședința sinodului se va sluji sfânta liturgie cu chemarea Duhului Sfânt, la care sunt poftiți a lua parte toți membrii sinodului.

Sebeș, 25 Aprilie 1909.

Sergiu Medean
comisar consistorial.

NOUTĂȚI

Sf. mucenic George. Măne în 23 Aprilie biserica sârbează amintirea sfântului mare mucenic George, omorătorul de balaur. În timpuri vechi și nouă p. e. t. utindenea s'au ridicat în onoarea lui biserici și capele, a fost glorificat în numeroase tablouri, chipul lui strălucește în mara familiei țarului și a regiilor Angliei și se află adeseori și pe monetele, care se poartă ca amulete. George, un bărbat frumos și voinic, a servit în oastea împăratului Dioclețian. Cea mai veche legendă care povestește despre fetele eroului, datează din veacul al patrulea. Când Dioclețian a pornit persecuțiunea cea mare împotriva creștinilor, dintre toți fantezii lui militari numai George, pe atunci la vârstă de 20 ani, a avut îndrăzneală de a i se opune. Tatăl său murise ca martir, aceeași soartă aștepta și pe fiu. Împăratul voia să-l constrângă să se închine lui Apollo; când George a refuzat, a fost aruncat în temniță și supus torturii. Însă toate chinurile suferite nu l-au putut înfrânge și astfel a fost decapitat în 23 Aprilie, pe la anul 303.

Impăratul Wilhelm al Germaniei și împărăteasa Augusta vor sosi la Viena în 14 Maiu, și la dorința Maestății Sale Monarhului nostru li se va face o primire festivă. Primarul Lueger va rosti o cuvântare, în care va mulțumi împăratului Germaniei pentru alianța credincioasă și pentru meritele câștigate întru susținerea păcii universale. Impăratul Wilhelm, firește, va răspunde.

Regina Holandei a dat naștere unei fetei. Prințesa va primi în botez numele *Juliana* pe lângă multe alte nume. Nașii va fi împăratul Wilhelm al Germaniei.

Avansări din Mai. Au fost numiți de către Maiestatea Sa: La infanterie, în gradul de căpitan următorii locotenenti: Toma Manciu dela reg. 81, Cornel Cristea dela 62, Tit Cernăuțan dela 64; în gradul de locotenent următorii sublocotenenti: Al. Lupean dela reg. 2, prof. la școala de cadeți în Sibiu, Aug. Humița dela 82, Al. Simon dela 2, V. Zernovean dela 82, V. Bancăscu dela 63, George Rimbaș dela 51, Nic. Sasu dela 50; la rangul de sublocotenent următorii cadeți: Aurel Gimboșia dela 51, Nic. Licareți dela 2, Ales. Trica dela 31, Aug. Faltiu dela 2, C. Damian dela 2, Valeriu Doctor dela 51, Ștefan Stroia dela 31, Ștefan Popp dela 62. — La artilerie, a fost numit de locotenent sublocotenentul Albert Schiau dela reg. de art. 36.

Răscumpărare. Domnul Dr. G. Proca, secretar consistorial în Sibiu, și-a răscumpărat feliicitările de ziua onomastică cu suma de 10 coroane, trimisă reuniunii învățătorilor gr. ort. români din Arad, pentru a fi trecut la fondul din care se va ridica un monument feliicitului în Domnul Teodor Ceantea, fost profesor de pedagogie în Arad.

„Asociațiunea” își va ținea adunarea generală din anul acesta în orașul Dej pe le sfârșitul lui August.

Dar generos. Pe seama fondului școlii de fete, care stă sub scutul „Societății femeilor române” din Arad, a dăruit dl. Iosif Gall suma de o mie de coroane.

Listele electorale ale comitatului Sibiu pe anul 1910 vor fi espuse spre privire publică din 5 Maiu până în 25 Maiu n. c. în biroul de expediție al comitatului, în biroul magistratului din Săbeș și în cancelariile comunale, respective notariale, unde pot fi luate în privire dela orele 8—12 dimineața și 2—6 d. a. În zilele din 5—15 Maiu se pot da reclamațiuni în contra listelor, iar din 16 până în 25 observări în contra reclamațiunilor. Reclamațiunile și observările sunt a se preda respectivei comune, care le va înainta comitetului central electoral.

Alegere municipală. În cercul electoral al Cislădiei, comitatul Sibiu, sunt vacante două locuri de membri în reprezentanța comitatensă. Alegerea se va face în 24 Maiu n. c. Locul de votare este cancelaria comună din Cislădia. Alegători sunt cei trecuți în listele electorale pentru alegerea de deputați distali pe anul curent. Alegerea se începe dimineața la orele 9 și se încheie d. e. la orele 4. President de alegere e postovariul Georg Billes.

Fiscal comitatens în Bistrița a fost ales domnul Dr. George Linu, cu 93 voturi contra 73, date candidatului sașilor. Maghiarii pe semne au votat cu Românii.

Proces de presă. Judecătorul dela tribunalul regesc din Brașov, dl. B. C. A. szár cu un notar s'a înfățișat în zilele a. c. este în locuința proprietarului „Gazetei”, la dl. Dr. A. Mureșianu, ca să-l asculte, la cererea procuraturii din Mureș-Oșorheiu, asupra unui articol apărut în 25 Dec. v. al „Gazetei” sub titlul „Crăciunul”, pentru care i s'a pornit proces de presă pe baza §. 172 alin. 2 din cod. pen. (agitare). Dl. Mureșianu a primit răspunderea pentru copriusul articolului.

Abecedarul pentru analfabeți. În urma concursului publicat în August de comitetul Asociațiunii, s'au prezentat comitetului 11 lucrări compuse pentru aduții neștiutori de carte. Lucrările sunt date spre studiere secțiunii școlare, care va da seamă în ședința plenară a secțiunii Asociațiunii ce se vor întruni în Iulie a. c.

Patru deodată. Soția țaranului Pavel Tamsan din Cănaș a născut zilele trecute, după cum scrie „Revista Bistriței”, patru feciori unul mai voinic decât altul. Atât mama, cât și feciorații, sunt sănătoși.

La temniță. Dl. Ioan Spudercu fusese condamnat pentru articolul lui Björnson apărut în „Gazeta” la 3 luni închisoare de stat și 500 cor. amendă. Curia reg. din Budapesta a urcat pedeapsa la patru luni. — Sentența tribunalului din Pojan, prin care fostul deputat slovac, Milan Ivanca fusese condamnat la un an de închisoare, a fost confirmată de Curie.

În memoria lui Eminescu. Implinuindu-se în 16 Iunie 20 de ani dela moartea lui Eminescu, revista „Luceafărul” din Sibiu va închina un număr special memoriei marelui poet, publicând fotografii inedite și mai multe articole.

„Armonia”, societatea muzicală din Cernăuț, va reprezenta pe la mijlocul lui Maiu opereta lui Porumbescu „Crai nou” și icoana din popor „La șezătoare”, cu muzică de Dr. T. Brediceanu.

Noul sultan. Reșad Efendi, fratele detronatului Abdul Hamid, a urcat tronul imperiului otoman, sub numele de *Mahomed*. Este om de 65 de ani și e al cincilea sultan cu acest nume. Mahomed I. a fost fiul lui Baiezit falgerul. Mahomed II. a cucerit Constantinopolea (1453) și a avut lupte cu Vlad Țepeș și cu Ștefan cel Mare; Mahomed III. a purtat lupte cu Mihail Viteazul, iar al IV. a fost detronat. Noul sultan, Mahomed V., este născut în 1844. La vârsta de 35 de ani a fost închis într'un palat din dosul Ildiz-Kioscului. Acolo era supravegheat de un general cu o companie de soldați. Sute de oameni au fost executați sau exilați, fiind denunțați de spionii lui Abdul Hamid, că erau în corespondență cu Reșad Efendi. Nu i se permitea niciodată să iasă în oraș. Fratele său se temea de el, și îl ura, și nu voia să audă de Reșad. Fără a avea o inteligență superioară sau o distinsă cultură, sultanul cunoaște totuși limbile franceză, engleză și germană, — în limba persană se zice c'ar compune versuri. Pentru ideile sale liberale este iubit de popor; iar junii turci văd în el salvatorul patriei lor.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: dna Maria Grecu, 50 bani; George Borzea, notar (Viștea inf.), 1 cor.; Florea Crucică, oroit, 50 bani; Patriciu Pinteș, paroh (Caș), 1 cor.; Romul Moldovan, frazzelar (Blaj) 5 cor.; Vasile Becan, sodal faur, 50 bani; Dr. Eugen Mețianu, avocat (Brașov), 2 cor. 50 bani și Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani.

Secretul succesului. Numai cine satisfăce unei trebuințe urgente, poate spera succes. Curățirea albiturilor moderne s'a făcut tot mai grea, fiindcă pedeparte praf și miasele din orașe le murdăresc tot mai tare, pe de altă parte se strică albiturile făcute din pânză de bumbac, cari devin tot mai obicinuie prin albitoria chimică a rufelor și prin frecarea acestora cu săpun de toate zilele. Așa, că aflarea săpunului, „Schicht” a venit toamă la timp potrivit. El disolvă fără nici o întrebuintare de forță murdăria și albiturile sistematice, fără să atingă firicelele. El are un succes, care la noi nu are încă asemănare. Fabricile de săpun de „Schicht”, sunt de prezent cele mai mari din tot continentul european.

Plantarea de pomi din Bungard.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, dorind să deprindă pe economii noștri la producerea în masă de poame de un soi și mai alese și căutate și în marele comerț, încă dela anul 1891 și-a înscris în programul său să cinstască și prin reprezentanți a-i săi să planteze în fiecare an în grădinile membrilor din câte o comună câte un măr altoit. Prin altoiul dăruit să urmărește scopul, ca cultivătorii, îndrăgind cultura pomilor, să și mai procure și ei alți asemenea pomi și să-i cultive după poveștele ce se dau la plantare. Lucrările în această direcțiune ale Reuniunii noastre au fost și ele încoronate de succese dăinuitoare, dat fiind, că la sărbarea plantărei asistă pe lângă obștea cominei cu mie cu mare și reprezentanți din comunele vecine.

Cu asemenea altoi fost au dăruit în 1891 membrii Reuniunii cu locuința în Săligște, în 1892 cei din Gurariului, în 1893 din Tilișca, în 1894 din Sadu, în 1895 din Poiana, în 1896 din Roșia săș., în 1897 din Sibiu, în 1898 din Slimnic, în 1899 din Tâlmăcel, în 1900 din Sebeșul sup., în 1901 din Apoldul rom., în 1902 din Mohu, în 1903 din Fofeldea, în 1904 din Boița, în 1905 din Așiliu, în 1906 din Poplăca, în 1907 din Lancrăm, în 1908 din Șura mare, iar în anul 1909 plantarea s'a făcut Duminecă la 5/18 Aprilie c. în grădinile membrilor cu locuința în Bungard.

Delegații Reuniunii, dnii Aurel Cosciuc, membru în comitetul central și Vic. Tordășian, secretarul Reuniunii, au ținut să fie și din acest prilej cât se poate de folositori pentru obștea din Bungard, care, până bine de curând, abia cunoștea valoarea neprețuită a poamelor.

Secretarul Tordășianu, făcând o revistă asupra lucrărilor săvârșite de Reuniune pentru îmbrățișarea culturii poamelor, acest ram de economie, ce bogat isvor de câștig și de hrană este pentru populațiune, se referă la „Sărbarea sădării pomilor”, instituită cu începere din anul de față de ministerul cultelor din România pentru școalele populare de acolo. Ministerul cultelor din țara învecinată adevă prin o anume hotărâre a orânduit, ca în scopul de a se lucra la îndrăgirea muncitoriei cu cultura pomilor, în Duminecile din cursul lunii Martie, să se facă în comune „sădirea pomilor”, care să fie împreunată cu anumite sărbări. Sărbările sădării să aibă în vedere atât înmulțirea pomilor cât și deșteptarea și însuflețirea gustului și a dragostei atât în școlari cât și în popor pentru cultura pomilor și pentru înfrumșetarea curților și a drumurilor. Pentruca sărbarea să fie cât de atrăgătoare, copiii de școală vor recita poezioare potrivite, vor cânta, vor face mișcări gimnastice, etc., lucruri ce se vor petrece în școală, ear eșind afară vor merge cu toții în cântecile copiilor la locul de sădit pomi, unde să vor sădi câțiva pomi în grădină ori pe un drum. Gropile pentru pomii vor fi făcute săptămâni înainte, școlarii vor pregăti pământul, vor face în fața obștei tăieturile la rădăcinile și ramurile ce nu sunt de lipsă etc., iar învățătorii vor da povești din pomărit. Eată un mijloc potrivit și atrăgător, zice dl. Tordășianu, de a răspândi în obște cunoștințele despre pomărit, mijloc pe care l-ar putea îmbrățișa și folosi și învățătorimea noastră.

De încheiere mulțumind obștei pentru dragostea, cu care a întâmpinat trimișii Reuniunii și de data aceasta, dă cuvântul dlui A. Cosciuc.

Dl. Cosciuc, într'un discurs de peste 2 ore, ne arată ce anume foloase ne aduce pomăritul ca articol de comerț, de alimentație și de înfrumșetare. Combătând cu temeinicie greșelile urmate până aci prin folosirea pomilor aduși din pădure, vorbește pe larg despre prăsierea prin simburii a pădureților, apoi despre lucrarea (rigolare) și ținerea în curățenie a pământului, despre sămănarea simburilor și despre mai departe îngrijire a pădureților. Vorbește despre alegerea soiurilor și despre altoire, neîntreținând a stăruir pe lângă unele de întrebuintă (cuțit, reșină de altoit etc.) la această lucrare. Combătând și greșelile urmate la croirea altoilor, arată cum anume avem de urmat dacă vorba e să avem un pom frumos din toate punctele de vedere. Această parte a prelegerii (teoretice) s'a ținut în școală, ear partea practică în grădinile membrilor unde dl. Cosciuc a plantat câte un altoi.

Dl. Cosciuc, cu bogate cunoștințe teoretice și practice, în curs de aproape o oră ne-a spus și ne-a arătat tot ce se refere la plantarea și îngrijirea pomilor până la rodirea lor.

Reuniunea din acest prilej a dăruit membrilor și altor proprietari din Bungard, 25 meri altoiți.

Prin această nouă lucrare Reuniunea noastră agricolă a adaus o nouă zală în lanțul lung al lucrărilor sale, închinat binele poporului muncitor. „Știe tot!”

Garanție pentru curățenie
30.000 coroane.

În bucătărie și în casă

se curăță tot ce în general se poate curăți și spăla, numai cu

Săpunul Hirsch alui Schicht

El este rezultatul unui studiu de zeci de ani bine îngrijit și conștient. El posedă o extraordinară putere de spălat și e curat și liber de orice alte mestecături stricăcioase, ceace se garantează. De aceea se poate folosi fără grije la orice scop de curățit, și acolo se poate folosi unde săpunul obicinuît abdică sau unde trebuie o deosebită grije.

[142] 1—8

Az ügyházi járási főszolgabírótól.

Sz. 1532/1909.

[135] 3-3

Pályázati hirdetmény.

Sebenvármegye ügyházi járásba bekebelezett hortobágyfalvi körjegyzőség, — a melyhez Hortobágyfalva és Szentjánoshegy kisközségek tartoznak, — a körjegyző elhalálozása következtében megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek és a választás határidejéül május hó 24-ik napjának d. e. 9 óráját Hortobágyfalva mint a kör székhelye község házához kitűzöm.

Felhívom mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883 évi I. t. cz. 6 §. illetve az 1900 év XX. t. cz. 3 §. értelmében felszerelt, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló pályázati kérvényeiket hozzám f. é. május hó 17-éig beárólag annyiál inkább nyújtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A körjegyző javadalmazása a következő:

1. Körjegyzői fizetés 1600 kor.
2. Utátalány 220 kor.
3. Irnoktartási átalány 340 kor.
4. Adóvégrehajtási átalány 48 kor.
5. Természetbeni lakás és egy 100 négyzet öl kert.

6. A magánmunkálatok után járó szabályrendeletileg megállapított díjak.

Ujegyház, 1909 év április hó 20.

Putkovszki Guido
járási főszolgabíró.

Uriase fasole americană.

Această prea interesantă plantă crește până la o înălțime de 5 metri și capătă o păstaie de circa 1 metru lungime, ea formează prin minunata ei înfloritură podoaba ori-cărei grădini și produce din August până în Noemvrie fasole gustoasă, care poate fi ca oricare altă fasole. Se plantează până la finea lui Iulie. Trimit o porțiune de sămânță în cutie cu îndrumare de cultivare, franco contra trimiterii prin mandat postal à 1 cor. sau în mărci poștale. Singurul deposit pentru Europa centrală la

(122) 4-10

UMBERT RELLA,
Erzsébetfalva, Budapest m.

Atenție!**50,000 părechi de ghetete.****4 părechi ghetete numai cor. 7.**

Din cauza stagnării de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde un mare cuant de ghetete, cu mult sub prețul de fabricare. Vând deci oricui 2 părechi ghetete cu șinor pentru domni și 2 pentru dame, din piele brune sau negre, galoșate, cu talpă durabilă de piele, foarte elegante. cel mai nou fas-n. Mărima după Nr. Toate 4 părechile costă numai K 7. Trimitere prin ramburs.

S. HOROWITZ, export de ghetete,
Krakau, Ditta 57.Z.

Schimbul e permis sau returnarea bă-
(131) 3-5 nilor.

Pictor român!

Aduc la cunoștință On. Dlor preoți ca re'ntorcându-mă din streinătate unde cu ajutorul P. V. Consistor din Sibiu, am cercetat bisericele mari și m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu (Sasz Egerbegy) unde asemenea am pictat ambele biserici.

Primesc orice lucrare în arta aceasta cu prețuri ieftine.

Pesed atestate de mulțumiri.

Cerând sprijinul On. public român, rămân cu toată stima:

Nicolae Baciu
pictor bisericesc

Agârbiciu (Sasz Egerbegy).

(134) 3-3

Căștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.

**Anunt
de noroc!**

Căștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de
bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

ș. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7
clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8
premiu, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume
cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000,
acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3.50)	M. 1.50 (K 1.75)

Planul oficios de tragere provăzută cu em-
blema statului, din care se văd depunerile pen-
tru următoarele clase, precum și lista exactă
a căștigurilor, le trimit la cerere înainte gra-
tis și franco.

Fiecare participant primește după tragere
lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția
statului. Totodată rog comanda cel mult până în

21 Maiu.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteti-mi { un los întreg à M. 6.— (K 7.—)
" " de jum. à M. 3.— (K 3.50)
" " un sfert de los à M. 1.50 (K 1.75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(113) 7-16

Publicațiune.

Pentru repararea bisericii gr. or. ro-
mâne din comuna Romos, protopresbiteratul
Orăștiei, să scrie licitație minuendă pe ziua
de 7/20 Mai (Înălțarea Dlui) a. c. la 2 oare
p. m. carea se va ține în biserica sus-numită.

Preliminariul de spese aprobat de P.
V. Consistoriu Arhidieceșan cu Nr. 3042 E-
pitr. 1909, se poate vedea la oficiul parohial.

Doritorii de a licita au să depună un
vadiu de 10% adică 4368 cor. 57 fileri, în
bani gata sau hârtii de valoare.

Comuna bis. pune la dispoziția între-
prinzătorului varul, nășipul și țigla necesară
și îndeplinește cărușile provăzute în con-
tractul, ce să va încheia.

Comitetul parohial îi stă în drept a
conceda cu lucrarea pe ori și care dintre
licitanși, fără considerare la suma oferită.

Romos, la 5/18 Aprilie 1909.

Sabin Safta
not. com. paroh.

Adam Basarab
preș. com. paroh.

[130] 3-3

Nr. 390/1909

[139] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasă
a III-a Vartop protopresbiteratul Abru-
dului să scrie al treilea concurs cu ter-
min de 30 zile dela prima publicare în
„Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest
post sunt cele fașionate în coala B) pen-
tru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își
vor înainta la subsemnatul oficiu în ter-
minul deschis, cererile instruite după le-
gile din vigoare și se vor prezenta după
prealabila încunoștințare a protopresbi-
terului în vre-o Duminecă sau sârbătoare
la biserică pentru a cânta, cuvânta even-
tual a celebra.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român
al Abrodului în conșelegere cu comitetul
parohial respectiv.

Abrud, la 14 Aprilie 1909.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

O casă cu etaj

în Str. Bruckenthal Nr. 3, cen-
trul orașului, se vinde din cauza
mutării. Tot acolo se vinde un
pian aproape nou.

Deslușiri acolo. — Condițiuni foarte favorabile.

[140] 1-3

Săpun de lapte de lilie
Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 10-40

Important de luat în seamă!!!

În timpul de față când fiecare om are de luptat în felul său, e datorința tuturor a
cruță în toată privința.

O cruțare sigură se garantează fiecăruia în
parte, care îmbrăcămintea pentru sine și pentru
familie să și-o cumpăre dela mine.

Fiecăruia i-e dată ocazia de ași îngriji cumpărările la mine, deoarece în timpul de față
am un depozit deosebit de mare și de bine asortat în

Confecțiune de Domni și Dame precum și cel mai mare
asortiment în

Îmbrăcăminte pentru băieți și costume pentru copii.

Atrag binevoitoarea atențiune on. mei mușterii, că în timpul mai nou, afară de marfa
de fabrică mai țin lucruri speciale după măsură confecționate numai din stoffe bune, în exe-
cutare cu gust și de tot modernă, corăspunzătoare a fiecărei mărimi de corp.

Offer concurența nu numai în prețuri ieftine, ci garantiez pentru potrivirea perfectă și
croială elegantă.

Înlocuiește pe deplin orice altă comandă după măsură. De declarațiunile și asigu-
rările mele în privința aceasta se poate convinge fiecare cumpărând și cel mai mic lucru dela mine.

Celce a cumpărat odată dela mine, întotdeauna va cumpăra dela mine.

Mărfurile mele cele mai nouă pot concura nu numai prin eleganța și trăinicia lor, ci și
prin efinătatea lor cu cele mai scumpe lucruri după măsură. Asigurând serviciul cel mai solid,
prețuri moderate, cu bani gata și pe plăți în rate, se roagă respectuos pentru sprijin

Cu toată stima:

(116) 4-10

ES. SAMU

Mediaș. Confecțiune pentru domni și dame. Mediaș.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stoffe bisericești, paramente recușite de
metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patra-
fire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Balda-
chine etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi
Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea,
Copie, Lingurițe și a predat pentru orice comanda**

reprezentanța sa**Librăriei arhidiecezane, Sibiu,**

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de
fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 4-52 se execută și încassările numitei firme.